

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2017 METŲ ATASKAITA

(Demografinė būklė – 2018 m. duomenys, sveikatos būklė – 2017 m. duomenys)

TURINYS

ĮVADAS	3
BENDROJI DALIS.....	4
Strateginis tikslo siekimas.....	4
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.....	5
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką.....	5
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą.....	6
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.....	7
SPECIALIOJI DALIS.....	9
Prioritetinių sričių identifikavimas.....	9
Vaikų skiepavimo apimtys.....	9
Sergamumas cukriniu diabetu.....	11
Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis.....	13
Tyrimai, atlikti 2017 metais Klaipėdos miesto savivaldybėje.....	16
Bendruomenės sveikatos stiprinimo veiklos, susijusios su prioritetinėmis veiklomis 2017-2018 m.....	16
APIBENDRINIMAS.....	18
ŠALTINIAI.....	20
PRIEDAI.....	21

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – rinkti, tvarkyti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą charakterizuojančius rodiklius, kad, remiantis išsamia informacija apie savivaldybės bendruomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius, būtų galima planuoti ir įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos gerinimo priemones. Vykdoma šių duomenų sklaida bei informuojami savivaldybės politikai, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškųjų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

2014 m. birželį Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategiją, kuri nustato nacionalinio sveikatinimo veiklos tikslus ir uždavinius, siekiamus sveikatos lygio rodiklius, kurie būtini siekiant įgyvendinti Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“.

Savivaldybių institucijos Lietuvos sveikatos strategijoje numatytus tikslus ir uždavinius įgyvendina per savivaldybės strateginį plėtros ir strateginį veiklos planus, atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų sveikatos būklę ir jai darančių veiksnių paplitimą (Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnis). Lietuvos sveikatos strategijoje nustatytą gyventojų sveikatos lygį įmanoma pasiekti tik koordinuotai ir sutelktai veikiant įvairiems savivaldybės sektoriams.

Klaipėdos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos nuostatų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti visuomenės sveikatai reikšmingi rodikliai, kurie susieti su tam tikru Lietuvos sveikatos strategijos tikslu ir uždaviniu. Savivaldybės rodiklio reikšmė lyginama su šalies rodikliu ir kraštinėmis rodiklio reikšmėmis (didžiausia ir mažiausia šalies rodiklio vertė). Jei Klaipėdos miesto savivaldybės rodiklio reikšmė patenka tarp 9 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis geriausias, žymima žalia spalva; jei Klaipėdos m. sav. rodiklio reikšmė patenka tarp 9 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis – prasčiausias, žymima raudona spalva, kitu atveju žymima geltona spalva.

BENDROJI DALIS

Rodiklių analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant einamųjų metų Klaipėdos m. sav. rodiklius su Lietuvos rodikliu. Vadovaujantis šviesoforo principu, savivaldybės suskirstytos į grupes:

- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei ir žymimos žalia spalva;
- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis – prasčiausias, priskiriamos savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei ir žymimos raudona spalva;
- likusių 24 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos geltona spalva. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos rodiklį.

Rodiklių analizės tikslas yra įvertinti esamą gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situaciją Klaipėdos m. sav., vertinant ją Lietuvos sveikatos strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste ir remiantis šia objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti vietines visuomenės sveikatos stiprinimo ir prevencijos priemones. Analizuojamų metų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami ataskaitos priedo lentelėje „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“. Sudarius Klaipėdos m. sav. probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašą, buvo atlikta atrinktų rodiklių detalesnė analizė ir vertinimas (žr. skyrių „Specialioji dalis“).

Gyventojų skaičius Klaipėdoje kasmet mažėja. 2018 metų pradžioje Klaipėdoje gyveno 148 908 gyventojai – 2 401 arba 1,6 proc. mažiau gyventojų nei 2017 metų pradžioje. 2018 metų pradžioje moterų buvo 15 002 daugiau nei vyrų (atitinkamai 81 955 ir 66 953) ir jos sudarė 55 proc. visų Klaipėdos miesto gyventojų.

2018 metų pradžioje Klaipėdos mieste didžiąją gyventojų dalį sudarė darbingo amžiaus gyventojai (89 816 arba 60,3 proc.). Klaipėdos m. sav. gyvena daugiau pensinio amžiaus žmonių nei vaikų iki 15 metų amžiaus (atitinkamai 33 480 arba 22,5 proc. ir 25 612 arba 17,2 proc.), tai reiškia, kad Klaipėdos miesto gyventojai senėja. 2018 m. pradžioje vidutinis Klaipėdos miesto gyventojų amžius buvo 42 metai: vyrų – 38 metai, moterų – 46 metai.

Per 2017 metų laikotarpį Klaipėdos m. sav. iš viso mirė 2 016 asmenų (949 vyrai bei 1 067 moterys), tai 3,5 proc. arba 73 asmenimis mažiau nei mirė per 2016 metus (2016 m. mirė 2 089 asmenys). 2017 m. Klaipėdos mieste 1 000 gyventojų teko 13,4 mirusiųjų. Šis rodiklis buvo žemesnis nei Lietuvoje (14,2).

2017 metais natūralios gyventojų kaitos rodiklis buvo neigiamas (-323 asmenys): gimė 1 693 kūdikiai, mirė 2 016 asmenų.

Strateginio tikslo siekimas

Lietuvos sveikatos strategijoje numatytas strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Šiam strateginiam tikslui matuoti yra numatyti 2 rodiklius – vidutinės gyvenimo trukmės ir išvengiamo mirtingumo – stebėjimas.

Daugiausiai gyvenimo metų prarandama dėl ankstyvų mirčių, kurias lemia išorinės priežastys, kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai. Klaipėdos m. sav. vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė yra 76,3 metai, čia žmonės gyvena 0,6 metų ilgiau nei visoje šalyje (75,7 metai). Pagal vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklį Klaipėdos m. sav. atitinka Lietuvos rodiklį (geltonoji zona).

Išvengiamo mirtingumo rodiklis – tai mirtingumas, nulemtas ligų (ar būklių), kurių galima išvengti, taikant žinomas efektyvias prevencines, diagnostikas ir gydymo priemones. Klaipėdos m. sav. išvengiamo mirtingumo rodiklis (28,9 proc.) yra geresnis už Lietuvos rodiklį (31,3 proc.), o santykis 0,9, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį

Uždavinio „Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį Klaipėdos m. sav./Lietuva, 4 rodikliai patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona), 1 rodiklis patenka į geltonąją zoną bei 1 rodiklis patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Klaipėdos m. sav. 2017 metais nusižudė 25 asmenys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (16,7/100 000 gyv.) yra 1,6 karto mažesnis už Lietuvos rodiklį (26,5/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Nuo 2018 metų stebimas naujas rodiklis – „Bandymų žudytis skaičius 100 000 gyventojų“. 2017 metais Klaipėdos m. sav. bandė žudytis 47 asmenys, šis rodiklis (31,3/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (44,4/100 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 metais Klaipėdos m. sav. buvo 1 206 mokyklinio amžiaus vaikai, kurie nesimokė mokykloje. Klaipėdos m. sav. rodiklis (95/1 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (76,3/1 000 gyv.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

2017 m. Klaipėdos m. sav. gyveno 376 socialinės rizikos šeimos. Klaipėdos m. sav. rodiklis (2,5/1 000 gyv.) yra geresnis už Lietuvos rodiklį (3,5/1 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 metais Klaipėdos mieste ilgą laiką nedirbančių asmenų buvo 587. Klaipėdos m. sav. rodiklis (0,6 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (2,1 proc.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Socioekonominę padėtį taip pat atspindi ir gyventojų skaičiaus kitimas. 2017 m. Klaipėdos mieste gimė 1 693, mirė 2 016 asmenų.

Analizuojant uždavinio „Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygiu“ įgyvendinimą atspindinčius rodiklius, 3 rodikliai patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona) ir 2 – į geltonąją zoną.

2017 m. Klaipėdos mieste dėl išorinių priežasčių mirė 121 asmuo. Išorinių mirties priežasčių struktūroje dominuoja savižudybės bei transporto įvykiai. Klaipėdos m. sav. mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (80,6/100 000 gyv.) yra geresnis už Lietuvos rodiklį (99,3/100 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į žaliają zoną.

Klaipėdos mieste yra 1 148 mokiniai, kurie gauna nemokamą maitinimą mokyklose. Klaipėdos m. sav. rodiklis (69/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (159,1/1 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Klaipėdos mieste yra 1 134 asmenys, kurie gauna socialinę pašalpą. Socialinės pašalpos gavėjų skaičiaus Klaipėdos m. sav. rodiklis (7,6/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos (26,4/1 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Tuberkuliozės registro duomenimis, Klaipėdos m. sav. 2017 metais užfiksuota 60 naujų tuberkuliozės atvejų, Klaipėdos m. sav. rodiklis (40/100 000) atitinka Lietuvos rodiklį (39,5/100 000), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į geltonąją zoną.

Sergamumo tuberkulioze rodiklis metodiškai tiksliau skaičiuojamas įtraukiant ir recidyvus (t. y. ligos atsinaujinimą, pasikartojimą, kai atrodo, kad liga jau išgydyta). Klaipėdoje ligos atsinaujinimas užregistruotas 8 jau sirgusiems ir gydytiems pacientams. Klaipėdos mieste sergamumo (nauji ir recidyvai) tuberkulioze rodiklis (45,3/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (44,8/100 000 gyv.), todėl patenkama į geltonąją zoną.

2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką

Tikslui „Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką“ įgyvendinti numatyti 4 uždaviniai.

Vertinant uždavinio „Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą“ įgyvendinimą, 1 rodiklis patenka į žaliąją, 1 – į geltonąją ir 1 – į raudonąją zoną.

Klaipėdos mieste žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe užregistruota 18 asmenų. Klaipėdos m. sav. rodiklis (2/10 000 darbingo amžiaus gyv.) yra blogesnis už Lietuvos rodiklį (1,1/10 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į raudonąją zoną.

2017 metais Klaipėdos mieste užregistruoti 414 susižaloję dėl nukritimų vyresni nei 65 metų amžiaus gyventojai. Klaipėdos m. sav. rodiklis (142,9/10 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (145,1/10 000 gyv.), todėl patenkama į geltonąją zoną.

Klaipėdos m. sav. darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, buvo 556. Klaipėdos m. sav. rodiklis (62,5/10 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (68,3/10 000 gyv.), todėl patenka į žaliąją zoną.

Klaipėdos mieste žarnyno infekcinėmis ligomis sirgo 986 asmenys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (65,7/10 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (70,7/10 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2 uždavinio „Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 2 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį Klaipėdos m. sav./Lietuva, abu rodikliai patenka į žaliąją zoną.

2017 metais Klaipėdos mieste dėl atsitiktinio paskendimo mirė 3 asmenys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (2/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (5/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių (žaliąją zoną).

Klaipėdos mieste dėl nukritimo mirė 14 asmenų. Klaipėdos m. sav. rodiklis (9,3/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (15/100 000 gyv.), todėl ji patenka į žaliąją zoną.

3 uždavinio „Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 3 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį Klaipėdos m. sav./Lietuva, 3 rodikliai patenka į geltonąją zoną.

2017 m. Klaipėdos mieste dėl transporto įvykių mirė 10 asmenų. Klaipėdos m. sav. rodiklis (6,7/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (8,8/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2017 m. Klaipėdos mieste dėl transporto įvykių mirė 1 pėstysis, šis rodiklis (0,7/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (3,2/100 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

Per 2017 metus 106 Klaipėdos miesto gyventojai patyrė traumų transporto įvykiuose. Klaipėdos m. sav. rodiklis (70,6/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (61,8/100 000 gyv.) ir patenka į geltonąją zoną.

4 uždavinio „Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą“ įgyvendinimui matuoti yra numatytas 1 rodiklis. 2017 metais Klaipėdos mieste 1 km² teko 30 216 kg į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis. Tai viršija Lietuvos rodiklį 33,4 karto, todėl savivaldybė patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

3 tikslas – formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą

Tiksliui „Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą“ numatyti 2 uždaviniai, kurių įgyvendinimą atspindį tam tikri rodikliai.

Uždavinio – sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 5 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį Klaipėdos m. sav./Lietuva, 1 rodiklis patenka į geriausiųjų rodiklių grupę, 1 rodiklis – į geltonąją zoną ir 3 rodikliai – į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

2017 m. užregistruotos 7 mirtys dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu. Klaipėdos m. sav. rodiklis (4,7/100 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (3,9/100 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

2017 m. Klaipėdos m. sav. užregistruota 15 mirčių dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. Klaipėdos m. sav. rodiklis (10/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (20,5/100 000 gyv.), todėl ji patenka į žaliają zoną.

Klaipėdos m. sav. buvo užregistruota 131 nusikalstama veika, susijusi su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai). Klaipėdos m. sav. rodiklis (87,3/100 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (53,6/100 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

2017 m. Klaipėdos m. sav. buvo 886 galiojančios licencijos verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais ir 1 175 licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Klaipėdos m. sav. vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais tenka 169,4 gyventojų, tai atitinka Lietuvos rodiklį (186,9 gyventojų), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną. Klaipėdos m. sav. vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais tenka 127,8 gyventojų, o Lietuvoje – 164,7 gyventojų, todėl savivaldybė patenka į raudonąją zoną.

Uždavinio – skatinti sveikos mitybos įpročius – įgyvendinimui matuoti yra numatytas 1 rodiklis.

Higienos instituto duomenimis, Klaipėdos m. sav. 506 kūdikiai buvo išimtinai žindyti iki 6 mėn. amžiaus, Klaipėdos m. sav. rodiklis (26,8 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (34,3 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius

Uždavinio „Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 2 rodikliai.

2017 m. išvengiamų hospitalizacijų Klaipėdos m. sav. buvo 4 736 atvejai. Savivaldybės rodiklis (31,6/1 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (33,1/1 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į geltonąją zoną.

2017 m. išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų Klaipėdos m. sav. buvo 881 atvejis. Klaipėdos m. sav. rodiklis (7,2/1 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (6,5/1 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Uždavinio „Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį: Klaipėdos m. sav./Lietuva, 4 rodikliai patenka į Lietuvos rodiklį atitinkančią rodiklių grupę (geltonoji zona), 1 rodiklis – į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona) ir 1 rodiklis – į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. Klaipėdos m. sav. vienam gydytojui teko 2,1 slaugytojo. Tai atitinka Lietuvos rodiklį (2 slaugytojai), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į geltonąją zoną.

Klaipėdos m. sav. yra 120 šeimos gydytojų. Klaipėdos m. sav. rodiklis (8/10 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (7,7/ 10 000 gyv.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į geltonąją zoną.

Klaipėdos m. sav. gyventojai pas gydytojus apsilankė 1 445 580 kartų, vienam gyventojui teko 9,6 apsilankymo, o Lietuvoje – mažiau (9,1 apsilankymo), savivaldybė patenka į žaliają zoną.

Tuberkuliozės registro duomenimis, Klaipėdos m. sav. 2017 m. užfiksuoti 8 nauji vaistams atsparios tuberkuliozės atvejų, Klaipėdos m. sav. rodiklis (5,3/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (3,9/100 000), todėl ji patenka į geltonąją zoną. Kitas sergamumo tuberkulioze rodiklis – „Sergamumas (visos TB atvejų registracijos kategorijos) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv.“ – skiriasi savo skaičiavimo metodika. Į šio rodiklio skaičiavimus įtraukiami ne tik nauji užregistruoti sergamumo atvejai, bet ir recidyvai, ligoniai grįžę po nutraukto gydymo, grįžę po nesėkmingo gydymo, atvykę iš kito krašto, todėl šis rodiklis skiriasi ir yra kone per pusę didesnis. Šiam rodikliui apibūdinti tinkamesnis terminas „paplitimas“. Tuberkuliozės

paplitimas 2017 m. Klaipėdos m. sav. (11,3/100 000 gyv.) atitiko Lietuvos rodiklį (8,8/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2017 m. savivaldybėje nustatyti 58 nauji ŽIV ir lytiškai plintančių ligų atvejai, Klaipėdos m. sav. rodiklis (3,9/10 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (3,1/10 000 gyv.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Uždavinio „Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį Klaipėdos m. sav./Lietuva, 3 rodikliai patenka į geltonąją zoną ir 3 – į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. Klaipėdos m. sav. mirė 4 kūdikiai, savivaldybės rodiklis (2,4/1 000 gyvų gimusių kūdikių) atitinka Lietuvos rodiklį (3/1 000 gyvų gimusių kūdikių), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Klaipėdos mieste 1 967 vaikai buvo paskiepyti MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės) vakcina. Klaipėdos m. sav. rodiklis (91,5 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (93,5 proc.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

1 877 vaikai buvo paskiepyti DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo), poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos vakcina. Klaipėdos m. sav. rodiklis (90,8 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (93,7 proc.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. Klaipėdos m. sav. 1 121 vaikui krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis. Klaipėdos m. sav. rodiklis (8,4 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (16,4 proc.), todėl Klaipėdos m. sav. patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Klaipėdos m. sav. 21,3 proc. vaikų neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų. Tai atitinka Lietuvos rodiklį (18 proc.), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

Klaipėdos mieste registruota 12 paauglių (15–17 m.) gimdymų, Klaipėdos m. sav. rodiklis (6,4/1 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (5,4/1 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Uždavinio „Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę“ įgyvendinimui matuoti yra numatyti 8 rodikliai. Įvertinus šiuos rodiklius pagal santykį: Klaipėdos m. sav./Lietuva, 4 rodikliai patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona), 3 rodikliai – į geltonąją zoną ir 1 rodiklis – į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Statistikos departamento duomenimis, 2017 m. Klaipėdos m. sav. buvo užregistruoti 1 074 mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų atvejai. Klaipėdos m. sav. rodiklis (715,5/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (795,9/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. nuo piktybinių navikų mirė 433 klaipėdiečiai. Klaipėdos m. sav. rodiklis (288,5/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (282,7/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2017 m. Klaipėdos m. sav. buvo užregistruotas 241 mirčių nuo cerebravaskulinių (smegenų kraujotakos) ligų atvejais. Klaipėdos m. sav. rodiklis (160,6/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (189,8/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2017 m. Klaipėdos m. sav. nustatyti 1 345 nauji II tipo cukrinio diabeto atvejai. Klaipėdos m. sav. rodiklis (89,6/10 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (62,3/10 000 gyv.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Krūties vėžio ankstyvosios diagnostikos programa yra skirta moterims nuo 50 iki 69 metų amžiaus. Šio amžiaus moterims kartą per 2 metus nemokamai gali būti atliekamas mamografinis tyrimas. Klaipėdos m. sav. 2016-2017 m. šia programa pasinaudojo 14 368 moterys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (62,4 proc.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (48,6 proc.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2015-2017 m. savivaldybėje gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje dalyvavo 21 787 moterys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (53,3 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (52,8 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2016-2017 m. storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programoje dalyvavo 26 651 klaipečiai. Klaipėdos m. sav. rodiklis (57,7 proc.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (52,2 proc.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa yra skirta vyrams nuo 40 iki 55 metų ir moterims nuo 50 iki 65 metų. 2017 m. savivaldybėje šioje prevencinėje programoje dalyvavo 16 556 asmenys. Klaipėdos m. sav. rodiklis (49,4 proc.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (40,8 proc.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Klaipėdos TLK duomenimis, 2017 m. Klaipėdos m. sav. priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje dalyvavo 48 proc. tikslinės grupės vyrų.

SPECIALIOJI DALIS

Prioritetinių sričių identifikavimas

Iš priedo lentelėje „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktų rodiklių reikšmių matyti, kad:

- 17 rodiklių patenka į geriausių savivaldybių rodiklių grupę (žalioji zona);
 - 23 rodikliai patenka į Lietuvos rodiklį atitinkančią grupę (geltonoji zona);
 - 11 rodiklių patenka į prasčiausių savivaldybių grupę (raudonoji zona):
1. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų;
 2. Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyventojų;
 3. Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;
 4. Mirtingumas dėl priežasčių susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyventojų;
 5. Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
 6. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
 7. Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24) 10 000 gyventojų;
 8. 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.;
 9. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.;
 10. Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
 11. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.

2016 m. 10 rodiklių pateko į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona), tie patys rodikliai ir 2017 m. pateko į raudonąją zoną. 2017 m. į prasčiausių rodiklių grupę naujas pateko rodiklis – „Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui“, nes tik šiais metais jis pradėtas lyginti su kitomis savivaldybėmis.

Klaipėdos miesto savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos išrinkti 3 prioritetiniai visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai:

- 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.;
- Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų;
- Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis.

Vaikų skiepavimo apimtys

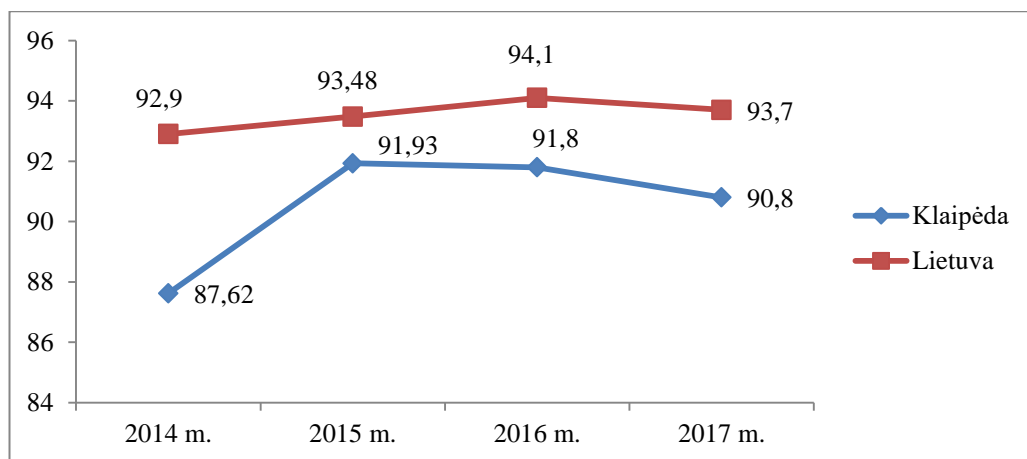
Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, gerai vakcinacijos rodikliais laikoma, kai paskiepytų asmenų skaičius šalyje ir jos regionuose siekia ne mažiau kaip 90-95 proc. Klaipėdos mieste skiepimai vaikams ir suaugusiems buvo atliekami 28 – iose asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Klaipėdos departamento duomenimis, Klaipėdos mieste visų skiepų, išskyrus skiepimą nuo tuberkuliozės, apimtys ir toliau išlieka nepakankamos (<95 proc.).

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Klaipėdos departamento duomenimis, Klaipėdos mieste 2017 m. palyginus su 2016 m. skiepavimo apimtys nuo tuberkuliozės, difterijos, kokliušo, poliomielite, stabligės sumažėjo, o vaikų skiepimas MMR ir hepatito B vakcina padidėjo. Pagrindinės skiepavimo apimčių mažėjimo priežastys – emigracija (emigravę vaikai nėra išbraukiami iš asmens sveikatos priežiūros įstaigose prisirašiusių vaikų skaičiaus ir skaičiuojant skiepavimo apimtis yra įtraukiami į asmenų skiepavimo amžiaus grupėje skaičių) bei tėvų atsisakymas skiepyti savo vaikus.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Klaipėdos departamento duomenimis, per pastaruosius 12 metų Klaipėdos mieste sumažėjo sergamumas skiepais valdomomis ligomis: kiaulyte (epideminiu parotitu) ir hepatitu B. Jau daugelį metų nėra registruojama susirgimų raudonuke, difterija, stablige, B tipo *Haemophilus influenzae* infekcija ir poliomielite. 2017 metais buvo užregistruoti 2 kiaulytės atvejai.

2017 m. Klaipėdos m. sav. pagal rodiklį „1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.“ pateko į prasčiausių savivaldybių grupę (raudonoji zona).

2017 m. visoje Lietuvoje 93,7 proc. 1 metų amžiaus vaikų buvo paskiepyti DTP (difterijos, stabligės, kokliušo), poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos vakcina, Klaipėdos m. sav. šis rodiklis buvo mažesnis – 90,8 proc. Nuo 2014 iki 2017 m. šių skiepų apimtys Klaipėdoje išaugo nuo 87,62 iki 90,8 proc., bet dar atsilieka nuo Lietuvos rodiklio (1 pav.).

1 pav. 1 metų amžiaus vaikų DTP3, poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys, proc. Klaipėdos m. sav. ir Lietuvoje, 2014-2017 m.

Šaltinis: Higienos institutas

2017 metais Klaipėdos mieste iš 18 pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, kuriose 1 metų amžiaus vaikai buvo skiepyti DTP3, poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos vakcinomis, 100 proc. skiepavimo apimtys stebėtos 6 įstaigose, o nepakankamos skiepavimo apimtys (<95 proc.) – 10 įstaigų (1 lent.).

1 lentelė. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielite ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės) Klaipėdos mieste APSP įstaigose (proc.), 2017 m.

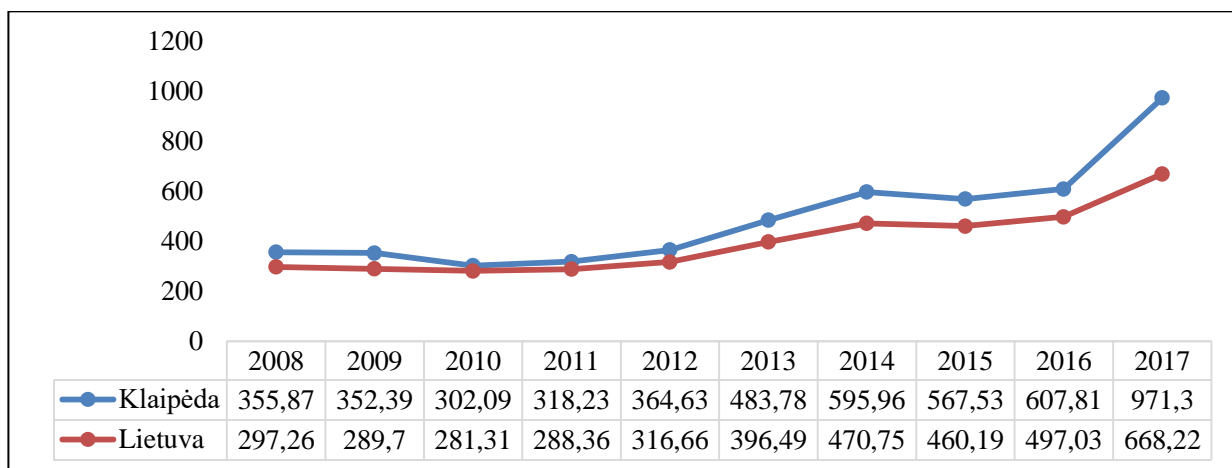
APSP įstaiga	Proc.
UAB „Klaipėdos estetinės ir lazerinės medicinos centras“	100,0
UAB „Birutės šeimos medicinos praktika“	100,0
UAB Brožynų sveikatos centras	100,0
UAB „Narema“	100,0
S. Stanslovaitienės IĮ	100,0
UAB „Salumeda“	100,0
UAB „Šviesmeda“	97,9
UAB „Baltic Medics“	97,1
VšĮ Klaipėdos sveikatos priežiūros centras	95,7
UAB „Avimeda“	93,9
VšĮ Klaipėdos senamiesčio PSPC	93,1
A. Navicko konsultacinė poliklinika	90,0
UAB „Medica klinika“	88,8
UAB VNT medicinos centras	87,0
UAB „Nefridos“ klinika	86,1
UAB „Mano šeimos gydytojas“	83,2
UAB „Kuncų ambulatorinė klinika“	76,6
UAB „Salgymeda“	42,8

Šaltinis: Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Klaipėdos departamentas

Sergamumas cukriniu diabetu

Higienos instituto duomenimis, 2011-2017 metais buvo registruotas žymus naujų cukrinio diabeto atvejų augimas tiek Lietuvoje, tiek ir Klaipėdoje. Per šį laikotarpį Klaipėdoje cukrinio diabeto atvejų skaičius išaugo 3 kartus – nuo 318,23 iki 971,3/100 000 gyv.

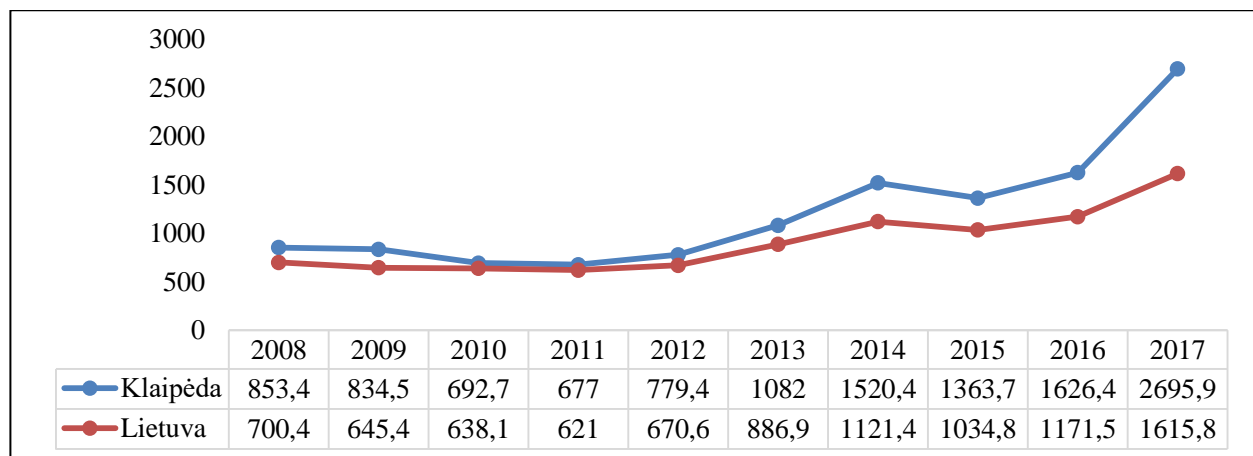
Nuo 2008 metų iki 2017 metų sergamumas cukriniu diabetu Klaipėdos mieste išaugo 2,7 karto (2008 m. – 355,87/100 000 gyv., 2017 m. – 971,3/100 000 gyv.) (2 pav.).

2 pav. Sergamumas cukriniu diabetu (E10-E14) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Higienos instituto duomenimis, daugiausia naujų cukrinio diabeto atvejų diagnozuota vyresniems nei 65 m. amžiaus asmenims. Nuo 2011 iki 2017 metų šioje amžiaus grupėje sergamumas cukriniu diabetu Klaipėdos mieste išaugo 4 kartus: 2011 m. 100 000 gyventojų teko 677 diabeto atvejo, o 2017 m. – 2 695,9 atvejo. 2017 m. sergamumas cukriniu diabetu šioje amžiaus grupėje Klaipėdoje viršijo Lietuvos vidurkį 1,7 karto ir turi didėjimo tendenciją (3 pav.).

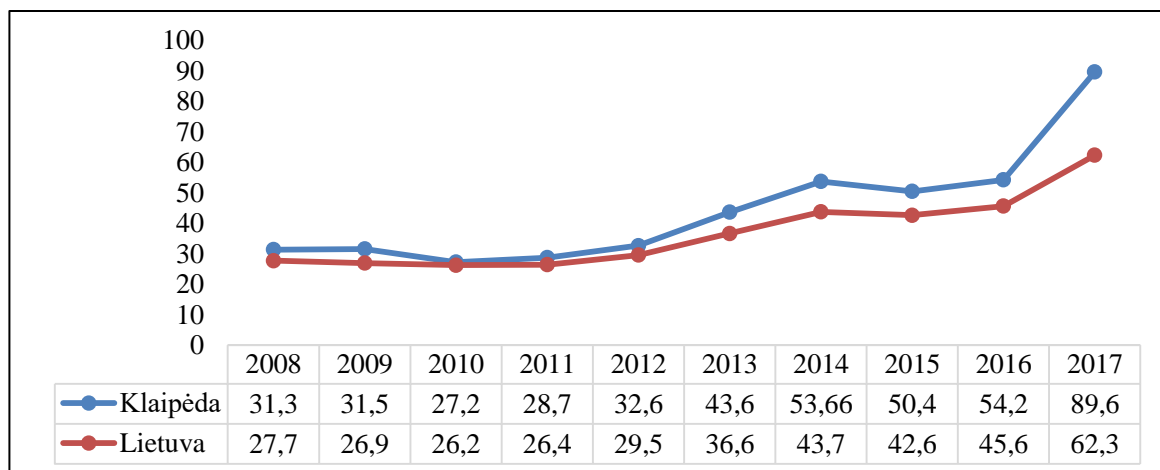
3 pav. Sergamumas cukriniu diabetu (E10-E14) vyresnių nei 65 m. amžiaus grupėje Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Daugiausia cukrinio diabeto atvejų sudaro II tipo cukrinis diabetas (nuo insulino nepriklausomas diabetas). Higienos instituto duomenimis, ši liga 2017 m. Lietuvoje buvo nustatyta 17 607 asmenims.

2017 m. 1 345 Klaipėdos mieste gyvenantiems asmenims ambulatorinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose pirmą kartą gyvenime buvo užregistruotas II tipo cukrinis diabetas. Sergamumas šia liga Klaipėdoje – 89,6/10 000 gyv., o Lietuvoje – 62,3/10 000 gyv. Didžiausias sergamumo rodiklis nustatytas Kretingos r. sav. (103/10 000 gyv.), mažiausias – Plungės r. sav. gyventojams (28,1/10 000 gyv.).

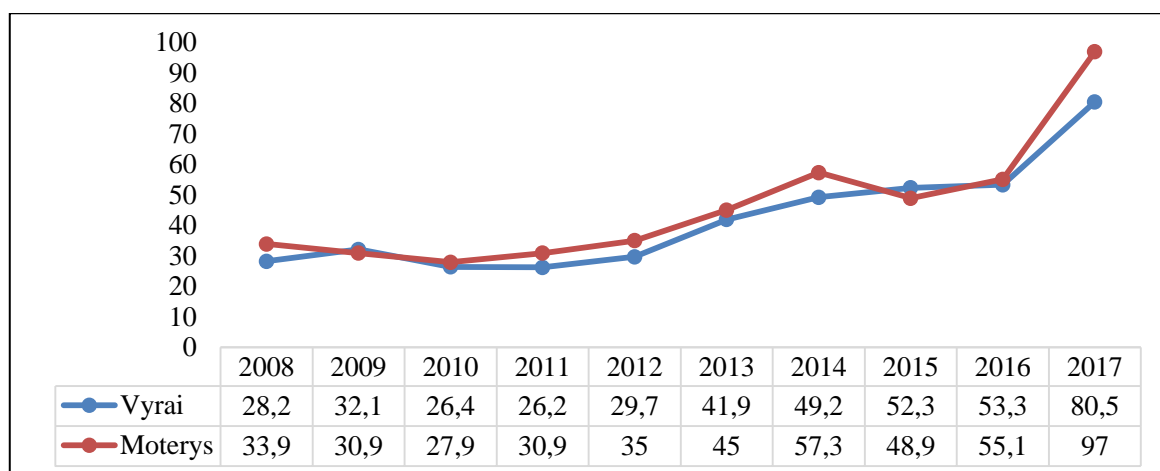
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu nuo 2008 m. iki 2017 m. Klaipėdoje išaugo 2,9 karto, o Lietuvoje – 2,2 karto. Klaipėdos m. sav. sergamumo II tipo cukriniu diabetu rodiklis išlieka aukštesnis už Lietuvos rodiklį (4 pav.).

4 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2008-2017 m. (10 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

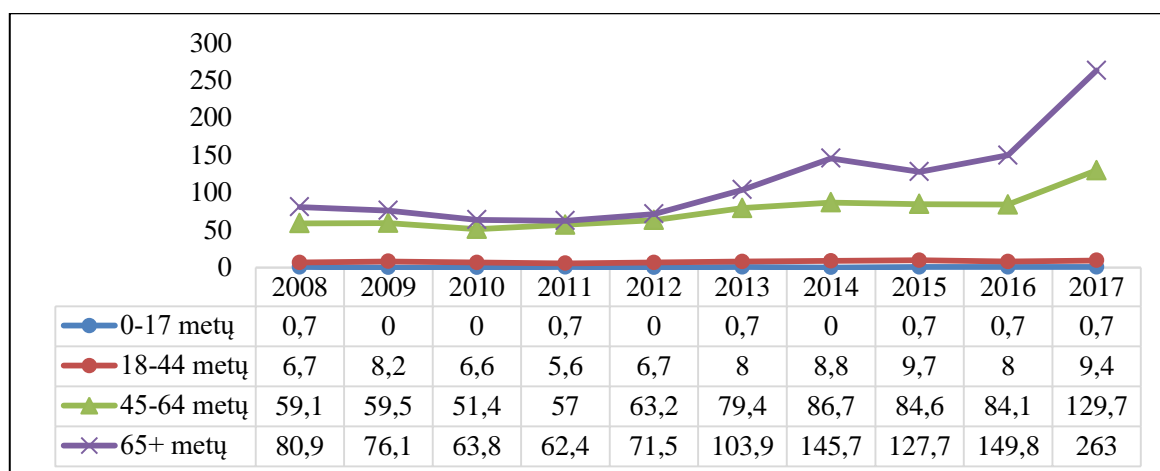
Vyrų ir moterų sergamumo II tipo diabetu dinamika Klaipėdos mieste rodo, kad tiek vyrų, tiek moterų sergamumas šia liga nuo 2008 iki 2017 m. padidėjo 2,9 karto (vyrams – nuo 28,2 iki 80,5/10 000 gyv., moterims – nuo 33,9 iki 97/10 000 gyv.). 2017 m. sergamumo rodiklis šia liga buvo aukščiausias abiem lytims, o moterų sergamumo rodiklis viršijo vyrų rodiklį (5 pav.).

5 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) Klaipėdos m. sav. pagal lytį 2008-2017 m. (10 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Higienos instituto duomenimis, Klaipėdos mieste daugiausia naujų II tipo cukrinio diabeto atvejų diagnozuota vyresniems nei 65 m. amžiaus asmenims. Nuo 2008 iki 2017 metų vyresnių nei 65 metų amžiaus grupėje sergamumas šia liga išaugo 3,3 karto (nuo 80,9 iki 263/10 000 gyv.), 45-64 metų amžiaus grupėje – išaugo 2,2 karto (nuo 59,1 iki 129,7/10 000 gyv.), 18-44 metų amžiaus grupėje – išaugo 1,4 karto (nuo 6,7 iki 9,4/10 000 gyv.) (6 pav.).

6 pav. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) Klaipėdos m. sav. pagal amžiaus grupes 2008-2017 m. (10 000 gyv.).

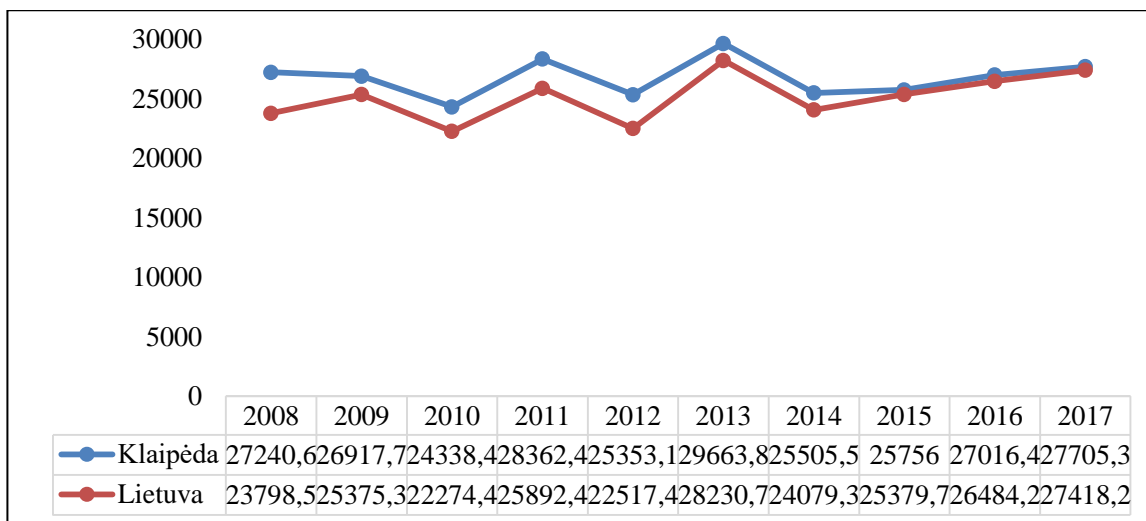
Šaltinis: Higienos institutas

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro duomenimis, nuo 2009 iki 2017 m. stebėtas mokyklinio amžiaus vaikų, turinčių antsvorį bei nutukimą, skaičiaus augimas. Nuo 2009 iki 2017 m. antsvorį turinčių vaikų skaičius padidėjo nuo 3 proc. iki 15,5 proc., nutukusių vaikų dalis – nuo 1 proc. iki 5,6 proc.

Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis

Kvėpavimo sistemos ligas gali sukelti įvairūs rizikos veiksniai: rūkymas, pramoninės dulkės, oro teršalai, blogos socialinės ir ekonominės sąlygos, nevisavertė mityba ir pan.

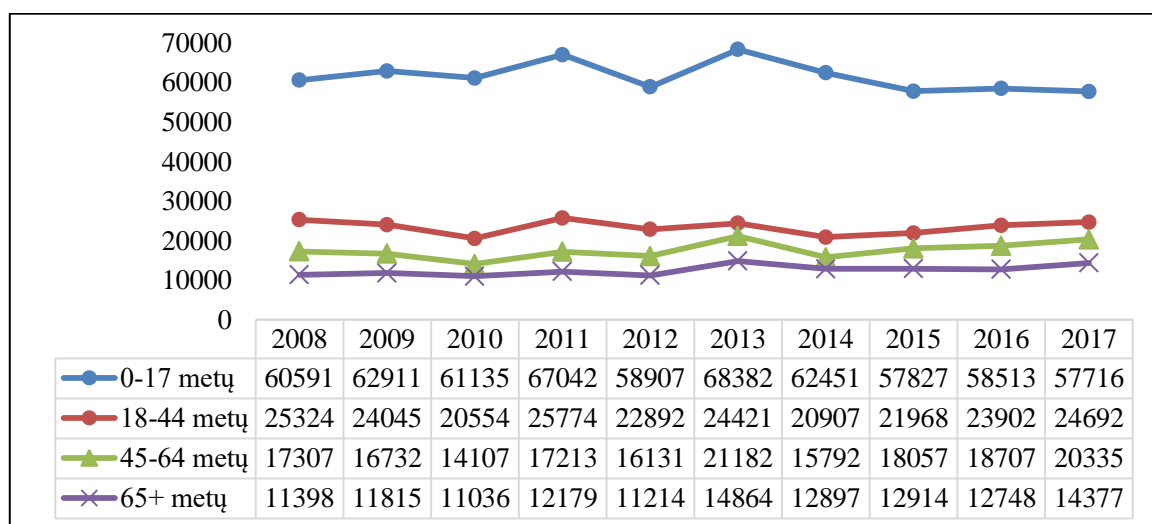
2017 m. Klaipėdoje sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis atitiko Lietuvos vidurkį (Klaipėdoje – 27 705,3/100 000 gyv., Lietuvoje – 27 418,2/100 000 gyv.). Klaipėdoje sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis nuo 2008 iki 2017 m. išliko stabilus (7 pav.).

7 pav. Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav. 2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Higienos instituto duomenimis, Klaipėdos mieste didžiausias sergamumo kvėpavimo sistemos ligomis rodiklis buvo 0-17 metų amžiaus asmenų grupėje. Nuo 2008 iki 2017 m. sergamumas išliko stabilus visose amžiaus grupėse (8 pav.).

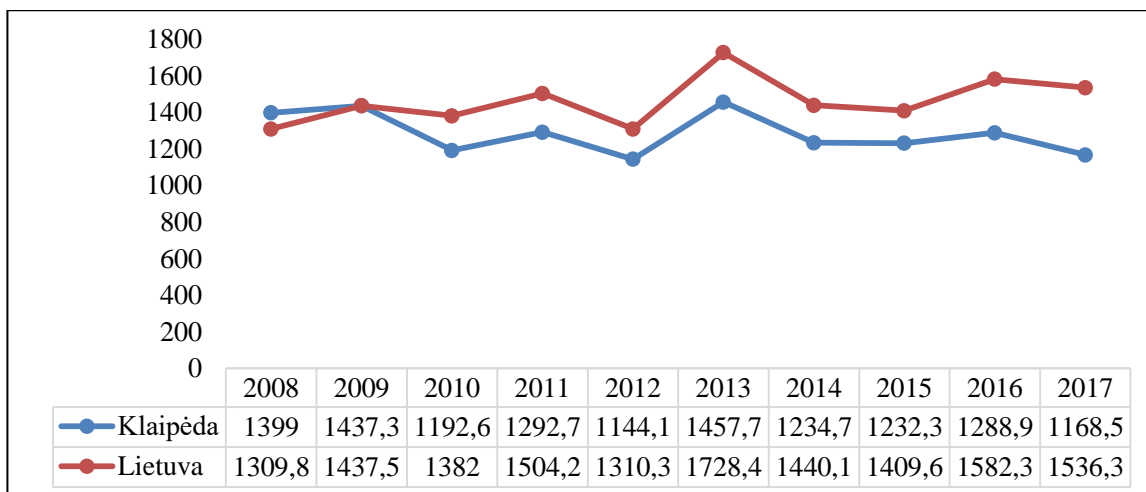

8 pav. Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99) Klaipėdos m. sav. pagal amžiaus grupes 2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Nagrinėtas sergamumas pagrindinėmis kvėpavimo sistemos ligomis: pneumonijomis, lėtine obstrukcine plaučių liga, astma. Lietuvoje lėtiniu bronchitu ir lėtine obstrukcine plaučių liga serga apie 8–10 proc. suaugusių gyventojų. Bronchine astma serga apie 4 proc. Lietuvos gyventojų. Šios ligos ir mirčių nuo jų dažnumo rodiklis per pastarąjį dešimtmetį padidėjo daugiau kaip 40 proc.

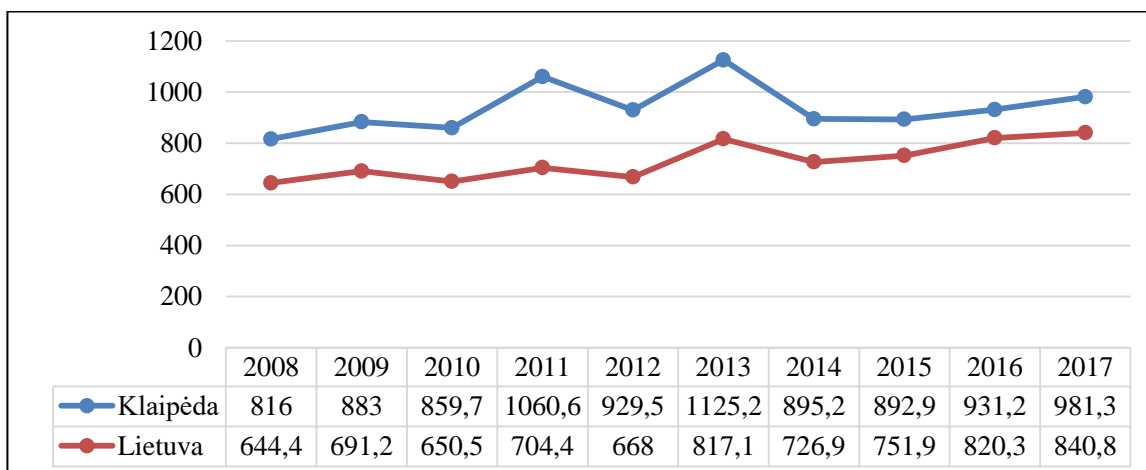
Sergamumo pneumonijomis rodiklis Klaipėdoje nuo 2008 iki 2017 m. sumažėjo 1,2 karto (nuo 1 399 iki 1 168,5/100 000 gyv.) ir nuo 2009 iki 2017 m. buvo mažesnis už Lietuvos vidurkį (9 pav.).

9 pav. Sergamumas pneumonijomis (J12-J18) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav.
2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

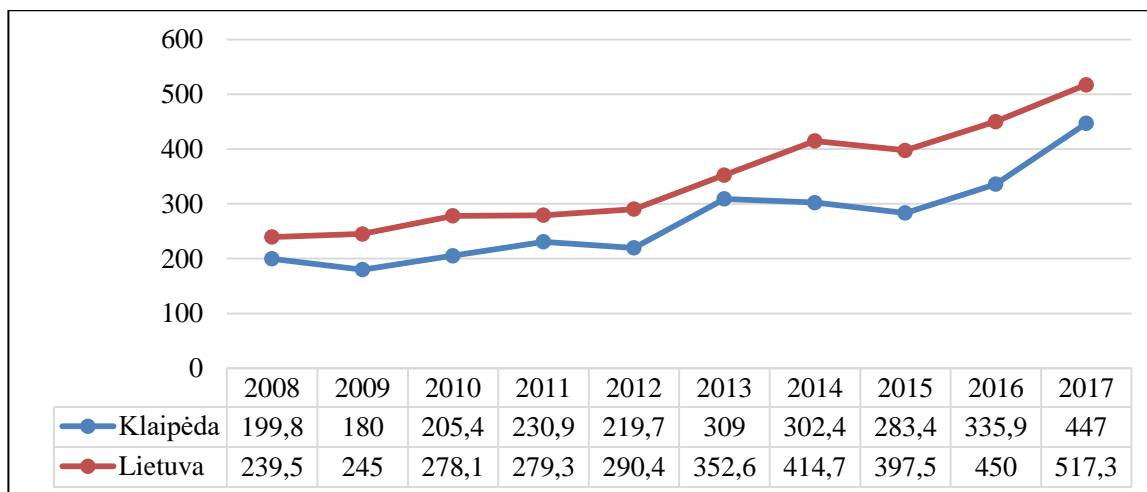
Sergamumas lėtinėmis obstrukcinėmis plaučių ligomis Klaipėdoje nuo 2008 iki 2017 m. padidėjo 1,2 karto – nuo 816 iki 981,3/100 000 gyv., o Lietuvoje – 1,3 karto – nuo 644,4 iki 840,8/100 000 gyv. Stebimuoju laikotarpiu sergamumas šiomis ligomis Klaipėdoje viršijo Lietuvos vidurkį (10 pav.).

10 pav. Sergamumas lėtinėmis obstrukcinėmis plaučių ligomis (J40-J44) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav.
2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Sergamumas astma tiek Klaipėdoje, tiek Lietuvoje nuo 2008 iki 2017 m. išaugo 2,2 karto (Klaipėdoje – nuo 199,8 iki 447/100 000 gyv., Lietuvoje – nuo 239,5 iki 517,3/100 000 gyv.). Stebimuoju laikotarpiu sergamumo astma rodiklis Klaipėdoje buvo žemesnis už Lietuvos vidurkį (11 pav.).

11 pav. Sergamumas astma (J45-J46) Lietuvoje ir Klaipėdos m. sav.
2008-2017 m. (100 000 gyv.).

Šaltinis: Higienos institutas

Tyrimai, atlikti 2017 metais Klaipėdos miesto savivaldybėje

Mokinių kuprinių svėrimo akcija „Ar žinai, kiek sveria tavo kuprinė?“

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti, kokio svorio kuprines nešioja Klaipėdos miesto 1-6 klasių mokiniai, bei atkreipti mokinių ir tėvų dėmesį į mokyklinių kuprinių svorį, turinį bei galimą sunkios kuprinės poveikį vaiko sveikatai.

Tyrimo medžiaga ir metodai: tyrimas vyko 2017 m. rugsėjo ir spalio mėn. Buvo pasverti 1–6 klasių mokiniai ir jų kuprinės, dalyvavo 9 362 mokiniai.

Tyrimo rezultatai: kas antro (52,7 proc.) mokinio kuprinės svoris sudarė iki 10 proc. vaikų svorio t. y. tiek, kiek rekomenduojama. 8,2 proc. vaikų kuprinės buvo labai sunkios, t. y. viršijo 15 proc. mokinio kūno svorio. Daugiausia sunkių kuprinių nešioja antrų klasių mokiniai. 80 proc. mokinių kuprinės turi atšvaitus, jų didžiausia dalis yra tarp antrojų (97,6 proc.), o mažiausiai atšvaitų turi 6 klasių mokiniai – 59,5 proc. Siekiant įvertinti mokinių nuomonę apie kuprinių svorį, buvo vaikų klausama „Ar tau kuprinė yra sunki?“. Kas penktas (18,3 proc.) mokinys atsakė, kad jo kuprinė yra sunki, didžiausia mokinių dalis, kuriems buvo per sunki kuprinė, buvo tarp penktokų (23,4 proc.).

Bendruomenės sveikatos stiprinimo veiklos, susijusios su prioritetinėmis veiklomis 2017-2018 m.

Vaikų skiepų apimčių didinimas:

Tėvams, lankantiems „Sveikos šeimos akademijos“ užsiėmimų ciklą, skaityta paskaita „Viskas apie kūdikių alergijas ir skiepus“ (5 paskaitos, 59 dalyviai);

Cukrinio diabeto (CD) prevencija:

Vykdyta Širdies ir kraujagyslių ligų (ŠKL) ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa, vadinama „Širdies ritmu“, kurioje dalyvavo 10 cukriniu diabetu sergantys asmenys. Skaityta šeimos gydytojo paskaita šios programos dalyviams „Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniai, sveikatos rodiklių supratimas“ (1 paskaita, 23 dalyviai), paskaitos apie mitybą, emocinį valgymą ir fizinį aktyvumą (8 paskaitos, 48 dalyviai), psichologo paskaitos (9 paskaitos, 73 dalyviai), fizinio aktyvumo užsiėmimai (211 užsiėmimai, 1 747 dalyviai).

Paskaita bendruomenei „Diabetas ir psichologiniai jo aspektai“ (1 paskaita, 31 dalyvis).

Paskaita bendruomenei ir „Širdies ritmu“ programos dalyviams „Fizinio aktyvumo nauda žmogaus organizmui“ (1 paskaita, 12 dalyvių).

Bendruomenei ir programos „Širdies ritmu“ dalyviams platinti lankstinukai „Širdies ritmu“ bei „Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programa“ (1000 vnt.).

Vestos mankštos bendruomenei, kiti fizinio aktyvumo užsiėmimai (šiaurietiško ėjimo mokymai, vaikščiojimo grupių užsiėmimai, dviračių žygiai).

Nuo 2017 m. Klaipėdos miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigose mitybos organizavimą perėmė Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras (perspektyvinių valgiaraščių rengimas ir derinimas su Klaipėdos valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba).

Kvėpavimo sistemos ligų prevencija:

Straipsnis „Kaip apsisaugoti nuo kietųjų dalelių“ (2 straipsniai internetinėje svetainėje www.sveikatosbiuras.lt ir Klaipėdos miesto VSB socialinio tinklo Facebook paskyroje).

Nuolatinis visuomenės informavimas apie kietųjų dalelių koncentracijos ore padidėjimą ir rekomendacijų teikimas.

Rūkymo metimo programa „Kvėpuok laisvai“ – tai nemokama 5 d. rūkymo metimo programa (3 programos pakartojimai, 197 dalyviai).

Akcija „Gimiau nerūkantis“ – tai akcija skirta Pasaulinės dienos be tabako minėjimui, kurios metu yra sveikinamos visos mamos ir jų naujagimiai gimę per Pasaulinę dieną be tabako (2 akcijos, 38 dalyviai (19 mamų ir tiek pat naujagimių)).

Nemokamos savitarpio pagalbos, palaikymo grupės asmenims, siekiantiems atsisakyti žalingų įpročių (rūkymo, alkoholio, narkotikų vartojimo) susitinkant kartą per savaitę (6 palaikymo grupės, 49 dalyviai).

APIBENDRINIMAS

1. Gyventojų skaičius Klaipėdos mieste kasmet mažėja. Klaipėdos m. sav. gyventojai pagal lytį – 55 proc. moterų ir 45 proc. vyrų. Didžiąją gyventojų dalį (60,3 proc.) sudaro darbingo amžiaus gyventojai. Išlieka gyventojų senėjimo tendencija, nes Klaipėdos m. sav. gyvena daugiau pensinio amžiaus žmonių nei vaikų.
2. 2017 m. Klaipėdos mieste sumažėjo gimusiųjų skaičius, o mirusiųjų – išliko stabilus, natūrali gyventojų kaita buvo neigiama.
3. 2017 m. į geriausių rodiklių grupę pateko 17 rodiklių:
 1. Išvengiamas mirtingumas (proc.);
 2. Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.;
 3. Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyv.;
 4. Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.) 2017 m.;
 5. Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.;
 6. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) 100 000 gyv.;
 7. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.;
 8. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.;
 9. Darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažintų neįgaliais 10 000 gyv.;
 10. Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65-W74) 100 000 gyv.;
 11. Mirtingumas dėl nukritimų (W00-W19) 100 000 gyv.;
 12. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.;
 13. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui;
 14. Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.;
 15. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016-2017 m.;
 16. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2016-2017 m.;
 17. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2017 m.
4. 2017 m. į blogiausių rodiklių grupę pateko 11 rodiklių:
 1. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų;
 2. Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyventojų;
 3. Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;
 4. Mirtingumas dėl priežasčių susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyventojų;
 5. Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
 6. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
 7. Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24) 10 000 gyventojų;
 8. 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.;
 9. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.;
 10. Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
 11. Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų.
5. Buvo išrinktos 3 prioritetinės Klaipėdos m. sav. sritys:
 - 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.;

- Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų;
 - Sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis.
6. 2017 m. Lietuvoje 93,7 proc. 1 metų amžiaus vaikų buvo paskiepyti DTP (difterijos, stabligės, kokliušo), poliomielito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos vakcina (3 dozės), Klaipėdos m. sav. šis rodiklis buvo mažesnis – 90,8 proc. Nuo 2014 iki 2017 m. šių skiepų apimtys Klaipėdoje išaugo nuo 87,62 iki 90,8 proc., bet dar atsilieka nuo Lietuvos rodiklio.
 7. 2017 m. sergamumas II tipo cukriniu diabetu Klaipėdos m. sav. buvo didesnis už Lietuvos rodiklį (Klaipėdoje – 89,6/10 000 gyventojų, Lietuvoje – 62,3/10 000 gyventojų). Sergamumas II tipo cukriniu diabetu tiek Lietuvoje, tiek Klaipėdoje turi didėjimo tendenciją. Nutukimas tiesiogiai susijęs su II tipo cukrinio diabeto atsiradimu. Klaipėdos mieste nuo 2009 iki 2017 m. atsvorį turinčių vaikų skaičius padidėjo nuo 3 proc. iki 15,5 proc., nutukusių vaikų dalis – nuo 1 proc. iki 5,6 proc.
 8. 2017 m. Klaipėdoje sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis atitiko Lietuvos vidurkį (Klaipėdoje – 27 705,3/100 000 gyventojų, Lietuvoje – 27 418,2/100 000 gyventojų) ir nuo 2008 iki 2017 m. išliko stabilus.

ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 liepos 16 d. įsakymas Nr. V-815 „Dėl Sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“, TAR, 2014-07-17, Nr. 10332.
2. Visuomenės sveikatos netolygumai. Pasaulinė sveikatos diena – suvaldyk diabetą! Higienos institutas, 2016, Nr. 1 (14).
3. Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2017 m. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras. Vilnius, 2017.
4. Klaipėdos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaita. Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras, 2017.
5. Želviienė A. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. Higienos institutas, Vilnius, 2015.

Ataskaitą parengė:

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

1 PRIEDAS „Klaipėdos miesto savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“

Rodiklis	Atvejų sk. savivaldybėje	Savivaldybės rodiklis	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva
1	2	3	4	5	6	7
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais)		76,3	75,7	70,7	77,8	1,01
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	583	28,9	31,3	23,1	39,3	0,9
1 TIKSLAS. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1 uždavinys. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	25	16,7	26,5	10,5	63,4	0,6
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyv.	25	16,6	25,9	10,7	64,0	0,64
Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyv.	47	31,3	44,4	7,6	100,1	0,7
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	1 206	95,0	76,3	45,2	150,6	1,2
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyv.	376	2,5	3,5	1,3	8,2	0,7
Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.) 2017 m.	587	0,6	2,1	0,3	5,3	0,3
Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.	-2401	-12,2	-13,8	-29,8	1,8	0,9
1.2 uždavinys. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygiu						
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01-Y98) 100 000 gyv.	121	80,6	99,3	54,9	173,4	0,8
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.	121	79,5	97,8	53,7	166,0	0,8
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	1 148	69,0	159,1	69,0	360,9	0,4
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.	1 134	7,6	26,4	7,6	98,8	0,3
Sergamumas (nauji atvejai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	60	40,0	39,5	14,9	86,0	1,0
Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	68	45,3	44,8	21,8	104,2	1,0
2 TIKSLAS. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1 uždavinys. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.	18	2,0	1,1	0,0	2,4	1,8
Susižalojimai dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.	414	142,9	145,1	70,7	190,0	1,0
Darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažintų neįgaliais 10 000 gyv.	556	62,5	68,3	42,5	120,1	0,9
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyv.	986	65,7	70,7	16,6	108,7	0,9
2.2 uždavinys Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65-W74) 100 000 gyv.	3	2,0	5,0	0,0	26,6	0,4
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyv.	3	2,0	4,9	0,0	25,5	0,4

Mirtingumas dėl nukritimų (W00-W19) 100 000 gyv.	14	9,3	15,0	0,0	33,7	0,6
Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	14	9,0	14,7	0,0	32,9	0,6
2.3 uždavinys. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	10	6,7	8,8	0,0	30,4	0,8
Standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	10	6,1	8,7	0,0	34,5	0,7
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	1	0,7	3,2	0,0	12,1	0,2
Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00-V99) 100 000 gyv.	106	70,6	61,8	22,9	133,0	1,1
2.4 uždavinys. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui	-	34 296	1 027	-	-	33,4
3 TIKSLAS. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą						
3.1 uždavinys. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.	7	4,7	3,9	0,0	12,6	1,2
Standartizuotas mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, 100 000 gyv.	7	4,5	4,0	0,0	13,2	1,1
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	15	10,0	20,5	3,3	57,8	0,5
Standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	15	10,1	20,2	3,3	52,5	0,5
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai), 100 000 gyv.	131	87,3	53,6	0,0	281,5	1,6
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba tabako gaminiais	886	169,4	186,9	113,2	376,9	0,9
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	1 175	127,8	164,7	109,4	325,3	0,8
3.2 uždavinys. Skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikių, išimtinai žindyti iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	506	26,8	34,3	10,6	56,2	0,8
4. TIKSLAS. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1 uždavinys. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	4 736	31,6	33,1	20,9	56,7	1,0
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.	881	7,2	6,5	4,2	9,5	1,1
4.2 uždavinys. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	2 002	2,1	2,0	1,4	3,9	1,0
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.	120	8,0	7,7	2,3	13,3	1,0
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gydytojui	1 445 580	9,6	9,1	6,8	11,6	1,1
Sergamumas (nauji atvejai) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15-A19)	8	5,3	3,9	0,0	14,8	1,4

100 000 gyv.						
Sergamumas (visos TB atvejų registracijos kategorijos) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv.	17	11,3	8,8	2,6	20,9	1,3
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24) 10 000 gyv.	58	3,9	3,1	0,0	8,0	1,2
4.3 uždavinys. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	4	2,4	3,0	0,0	9,9	0,8
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.	1 967	91,4	93,5	86,6	99,4	1,0
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielite ir B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.	1 877	90,8	93,7	87,0	99,3	1,0
Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	1 121	8,4	16,4	2,2	44,4	0,5
Vaikų, neturinčių eduoines pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	3 509	21,3	18,0	6,0	26,9	1,2
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv.	12	6,4	5,4	0,0	18,8	1,2
4.4 uždavinys. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę						
Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.	1 074	715,5	795,9	525,3	929,4	0,9
Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyv.	1 074	716,1	773,3	626,7	1063,6	0,9
Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	433	288,5	282,7	175,1	397,9	1,0
Standartizuoto mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	433	283,7	274,7	201,6	351,8	1,0
Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	241	160,6	189,8	121,3	544,6	0,8
Standartizuoto mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	241	159,4	183,9	107,7	447,4	0,9
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	1 345	89,6	62,3	28,1	103,0	1,4
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016-2017 m.	14 368	62,4	48,6	17,9	65,1	1,3
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015-2017 m.	21 787	53,3	52,8	35,7	69,3	1,0
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2016-2017 m.	26 651	57,7	52,2	21,9	66,1	1,1
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2017 m.	16 556	49,4	40,8	21,7	57,6	1,2